

Szakmai nap Inotán

Az OMBKE Fémkohászati Szakosztály Inota csoportja szakmai napot tartott 2010. április 29-én a „Magyar Ezüst” kultúrház nagytermében. A rendezvényen 25 fő vett részt, inotai aktív tagok és nyugdíjasok, valamint a Székesfehérvári csoport tagjai.

Az összejövetelen az INOTAL Zrt. elmúlt időszakban és jelenleg is folyó fejlesztéseinek bemutatására két előadás hangzott el (1. kép).

A szalaglyukadás-vizsgáló működésének tapasztalatait és további vizsgálati módszerek bevezetésének lehetőségeit *Friedrich Zoltán* technológus ismertette. Ezekkel a módszerekkel javulni fog a szalagminőség, illetve a rejtett hibák a gyártás korai szakaszában felderíthetők lesznek.

Dr. Nagy Ferenc a Lauener II. öntőgép

beruházástól elvárt eredményekről, a beruházás jelenlegi állapotáról, az üzembe helyezés tervezett időpontjáról és feladatairól adott tájékoztatást. A gépsor üzembe állításától jelentősen bővülni fog a cég ötvöztetszalag gyártási kapacitása.

Mindkét előadónak sok kérdést tettek fel a hallgatóság sorából. Az előadások után a vendégek egy üzemlátogatás kere-

1. kép. Az előadások hallgatósága

tében kaphattak bővebb információkat az INOTAL Zrt. működéséről. A rendezvény kötetlen beszélgetéssel zárult.

Huszics Zoltán

Egy érdekes levél Moszkvából – Fjodor F. Ol'szkij visszaemlékezése

Az Almásfüzitői Timföldgyár történetével foglalkozó és 2008-ban elhunyt *id. Kaptay György* állította össze a „Füzitői életrajzok” sorozatot. Ehhez csatlakozik az alábbi moszkvai levél is, amelyet még ő fordított és felesége adott át az Almásfüzitői Hírek c. lapnak. Az alumíniumipari, és főleg az egykori timföldgyári kollégáknak érdekes lehet egy szovjet igazgató gyermekének visszaemlékezése, aki azóta is a magyarok és a szakma barátja maradt.

1952 szeptemberétől 1954 júliusáig *Fjodor Fjodorovics Ol'szkij* (1896-1964) volt a MASZOBAL Rt. kötelékében működő Almásfüzitői Timföldgyár igazgatója. Fia, az akkor 5-7 éves *Fjodor (Fegya)* nemcsak édesapjára emlékezik, hanem azt is leírja, mi maradt meg gyermekkorának Almásfüzitőn eltöltött éveiből.

A levél szerkesztett változatát az alábbiakban közöljük:

Gyermekkorom legszebb emlékei Almásfüzitőhöz kötődnek. Mi a Kiskolónián, a Sztálin út 1. alatti házban laktunk. Először csak *Natasával (Kozsevnikov* főenergetikus kislányával) barátkoztam, aki a szemben lévő házban élt. Ő megkísérelte átadni nekem magyar tudását, de én csak néhány szót sajátítottam el.

A szüleim megértették, hogy egy öt-

éves gyermek nem tud egy indoeurópai nyelvet önállóan megtanulni, ezért az én magyar tanárom rövidesen *Tóth János* tolmács lett. Ő nemcsak figyelemre méltó pedagógus, de jó pszichológus is volt. Az órák a kiskolóniai (műszaki) szállóban folytak. Gyakran töltöttem az időmet a gépkocsiban is a sofőrrel, *Horváth János* bácsival, aki magyarul olvasott nekem szép irodalmi nyelven írt olyan szövegeket, amelyeket *Tóth Jánostól* kapott. A kezdeti nyelvtanulás birtokában a baráti gyermekcsapatban kezdtek megszűnni a problémák.

A csapathoz *Natasa, Zita, Postás Laci* fivére és nővére, *Demín Misi* bácsi gyermekei, *Misi* és *Erzsi* tartoztak. Volt még két lány a boltból, egyikük rendszeresen segített a mamájának, és néha helyettesítette is őt az üzlet pultjánál. Gyakran játszottunk a szálló körül, vagy valamelyik barátunk udvarában. Olykor elszaladtunk a barakkokhoz, ahol azok az internáltak laktak, akik a gyárban dolgoztak. Az örök néha jelvényeket és régi sapkakokárdákat ajándékoztak nekünk. A barakkok után a kultúrházat építették fel gyerek fürdőmedencével, ahol gyakran fürdöttünk. Az élet a művelődési ház felépítésével, ahol ping-pongasztalok is voltak, egyre vidámabb

lett. Gyakran rendeztek koncerteket és ünnepi felvonulásokat. Különösen a szüreti multság emlékezetes számomra, amikor az új fehér borból (mustból?) bizony jó sokat ittam.

Amikor a barátaim elkezdtek iskolába járni (többségük egy-két évvel idősebb volt nálam), akkor a nap első felét apámmal töltöttem a gyárban, ahol számomra legemlékezetesebb a jellegzetes „timföldszag” volt, ami engem a szappanfőzés szagára emlékeztetett.

Zita, aki iskola után gyakran népitánc szakkörbe ment, egyszer megvendégelt birsalma kompóttal, aminek a csodálatos ízére mindig emlékezni fogok.

A fiúk közül *Postás Laci* volt a legjobb barátom, de ő a családjával együtt hamarosan a Nagykolóniára költözött egy új házba. *Natasa* családja pedig hamarosan hazautazott. *Misi* és *Erzsi* később mentek iskolába, így hazautazásunk előtt az időm nagy részét velük töltöttem.

Demín Misi bácsi sokszor meghívott magukhoz ebédelni, ahol én már családtagnak éreztem magam. *Nagy Ferenc* házában szerettem az üres galambólban ücsörögni, ahová legtöbbször *Margit* lánya ültetett fel engem. Amikor a szüleim elutaztak valahová, *Gyarmati néni* ügyelt rám.

Gyakran voltam egy magyar-orosz család házában, az apa gépészként dolgozott a gyárban. A családnak két lánya volt, *Nyina* és *Róza*. Nyina Budapesten élt és tanult, a családnevét sajnos nem tudom felidézni. Arra viszont emlékszem, hogy minden eltört gyermekjátékot, pl. egy baxitszállító teherautót, megjavított a mostohaapjuk.

A neveléssel gyakorlatilag Horváth József foglalkozott, aki nagyon művelt, szerény és jószándékú ember volt. Józsi bácsi volt az én magyar apám, s mint valódi keresztény, mindig csak a jóra tanított. Nagyon szomorú volt, amikor én neveletlenül viselkedtem. Emlékszem, hogy nagyon sokat dohányzott. Kiváló vadász

volt. Tőle kapta emlékül családunk annak a mátyásmadárnak a trófeáját, amely moszkvai otthonunkban a falon függött egy nagyon szép tölgyfa faragványon.

Egyszer otthon megsebesült az egyik ujjam, és az üzemorvosi rendelőbe kellett menni, hogy levegyék róla a körmöt. Akkor engem nagyon sok gyerek elkísért, olyanok is, akiket nem is ismertem. Megvárták az operáció végét, hogy segítsenek, ne keseredjek el nagyon. Amikor mindez befejeződött, megértettem, hogy ez nem gyermeki kíváncsiság volt. Ez olyan szívbeli rokonszenv megnyilvánulása és átélése volt, amit soha nem felejték el.

Ettől a pillanattól kezdve én lekötözöttnek éreztem magam a magyarok iránt,

ezért négy évtizede gyűjtöm a magyarság származásával, őstörténetével foglalkozó anyagokat, és ebben a témakörben publikálok is.

Felhasználom az alkalmat, hogy üdvözetemet küldjem Almásfüzitő minden lakójának, akiket én valamikor közelebről vagy távolabbról ismertem.

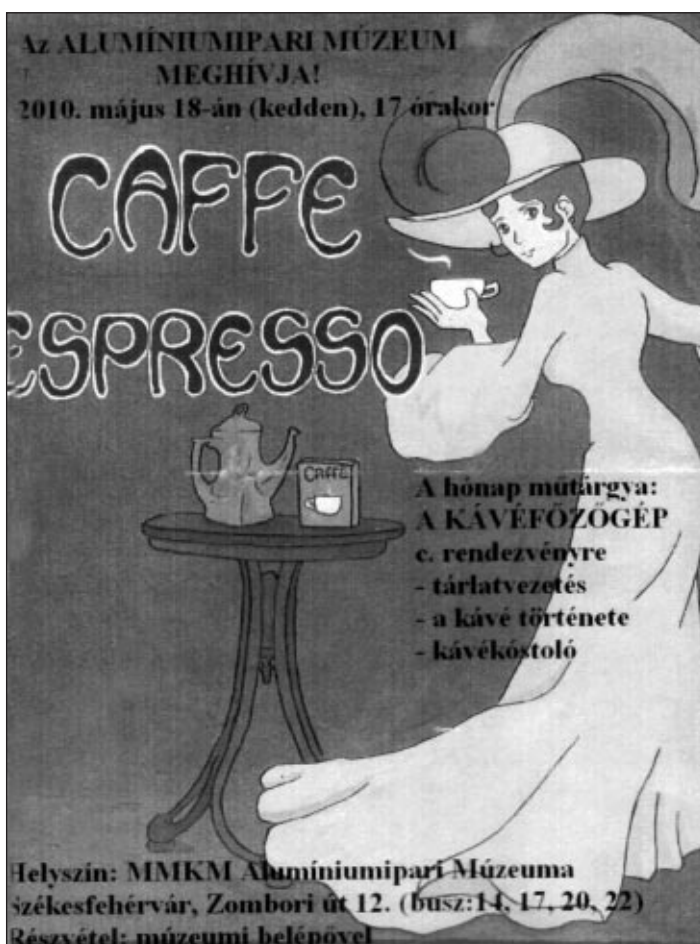
Az Isten nevében bocsássanak meg nekem.

Mindig az Önök „magyarbarát” Fegyája.

E kis közleménnyel (Almásfüzitői Hírek, 2008. 8. sz. p. 11.) szeretnénk kiegészíteni „A magyar ezüst története” c., 1997-ben megjelent kötetet.

■ MÚZEUMI HÍREK

Új időszi kiállítás az MMKM Alumíniumipari Múzeumban

■ 1. kép. A kiállítás plakátja

Caffe Espresso címmel a kávéról és a kávéfőzésről, pontosabban a kávéfőzőgépekből nyílt időszi kiállítás Székesfehérváron (1. kép).

A kiállítás elsősorban a kávéfőzés történetét, illetve eszközeit mutatja be, kihangsúlyozva a hazai fejlesztéseket és bemutatva a régi és új presszógép típusokat.

A május 18-án megnyílt kiállítást kis előadás vezette be, amelyben a múzeum munkatársa, *Kulich Erzsébet* felvázolta a kávéivás elterjedését és legendáit, valamint kitérte a 20. századra.

A hagyományok alapján ismertette, hogy a kávézás kezdetei Jemenbe nyúlnak vissza, ahonnan az arab világban kezdett elterjedni, és Kis-Ázsián keresztül a törökök révén jutott el Európába. Eleinte az „ördög italának” tartották, ezen a véleményen volt a katolikus egyház is, de végül is rájöttek, hogy a kávé mégsem az ördögtől való, viszont kellemes és élénkítő ital.

Kétféle kávéminőség, amelyet különböző arányban kevernek ma is, adja meg a kávéfajták különbségét: az egyikben több az aromaanyag, a másikban több a koffein. Végül bemutatta a kávéfőzés modern technikáját, azaz az eszpresszókávé, amely illatosabb, ha „rövid” kávé kérünk, s koffeinben gazdagabb, ha „hosszú” kávé fogyasztunk.

Ezt követően *Kovács Istvánné* múzeumiigazgató vezette körbe a résztvevőket a kiállítás két termén, felhívta a figyelmet a hazai fejlesztésekre és a mai típusokra is. A kiállításon nemcsak sajtolt, de alumíniumból öntött kávéfőzők is láthatók.

ok-